

The background of the slide is a solid dark red color. It is populated with several semi-transparent, light red, biconcave disc-shaped objects representing red blood cells. Interspersed among these are several spherical, spiky objects representing viruses or bacteria, rendered in a slightly lighter shade of red. The overall aesthetic is medical and scientific.

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VZNIK A HOJENÍ CHRONICKÝCH RAN V INTENZIVNÍ PÉČI

**Olga Janíková – ARK, FN U sv. Anny, Brno
Andrea Pokorná – LF MU, Katedra ošetřovatelství, Brno**

Hlavní etiologie nehojících se ran v IP

systemové faktory
(základní dg. nemocného, komorbidity aj.)

důsledek terapeutických intervencí

lokální faktory

ovlivnitelné faktory

neovlivnitelné faktory

pochybení (iatrogenie, sorrorigenie)

chronická rána nehojící se rána (hard to heal, non healing wound)

Nejčastější typy nehojících se ran v IP

tlakové vředy - dekubity

per secundam hojící se rány

macerace kůže - intertrigo

popáleniny

POZOR

jakékoli poškození kožního krytu

=

riziko vzniku nehojící se rány

infekce, imunodeficit, šokový stav

DEKUBITUS

- lokální poškození kůže způsobené tlakem
- důsledek vnitřních a vnějších rizikových faktorů
- postižení hlubších vrstev tkání – podkoží, svaly, kosti či klouby
- tlak, tření, střížné síly, macerace

SYSTÉMOVÉ FAKTORY (1)

- základní onemocnění**
- přidružená onemocnění (komorbidity)**
- věk, pohlaví, tělesná hmotnost**
- hybnost**
- nutriční stav, hydratace**
- hematologické poruchy**

SYSTÉMOVÉ FAKTORY (2)

- návyky**
- imunita**
- nádorová onemocnění**
- spánek**
- aktuální stav kognice a psychiky**

SPECIFICKÉ SYSTÉMOVÉ FAKTORY

- systemové infekce**
- následky akutních traumat**
- centrální hypoxie**
- poškození míchy**
- polyneuromyopatie**

Germann, 2002

Ševčík, 2003

Riebelová, 2000

Kirby, 2008

SPECIFICKÉ FAKTORY FARMAKOTERAPIE (1)

- katecholaminy** (noradrenalin, adrenalin, dobutamin, dopamin)
- kortikoidy**
- nesteroidní antiflogistika**
- antikoagulancia**
- cytostatika, cytotoxické léky**

dopad na
tkáňovou
integritu
a
inflamační
fázi hojení

SPECIFICKÉ FAKTORY FARMAKOTERAPIE (2)

- sedativa, hypnotika, celková anestetika**
- analgetika**
- myorelaxancia**
- imunosupresiva**

vyřazení
signální
funkce
bolesti

SPECIFICKÉ FAKTORY (3) VYBRANÉ LÉČEBNÉ POSTUPY

□ terapeutická hypotermie

Baranová, 2008

LOKÁLNÍ FAKTORY

- tlak** (faktor plochy a času)
- porucha hemodynamiky**
- odolnost vůči tlaku**
- působení dráždivých látek na kůži**
(dezinfekčního roztoku, exkrementy, sekrece)
- aktuální stav již vzniklého defektu**

HODNOCENÍ RIZIKA VZNIKU DEKUBITŮ

- Nortonové škála
- Bradenové škála
- Waterlow škála
- Knollova stupnice
- škála dle Shannon

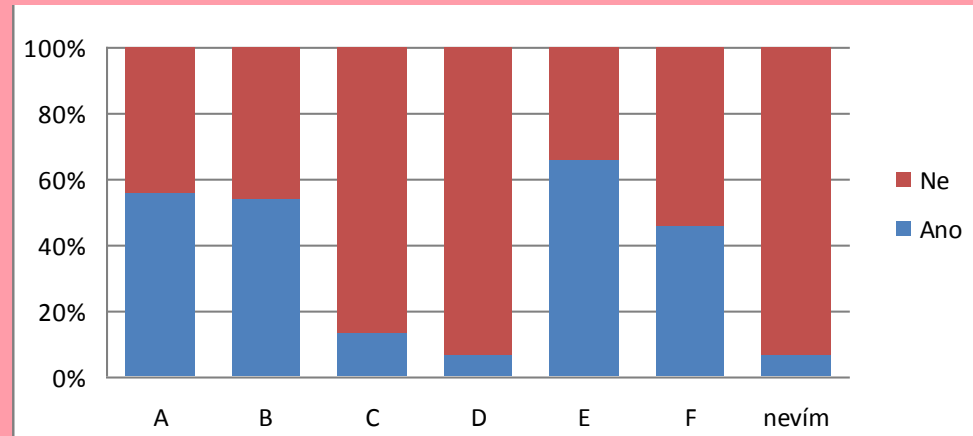
Trachtová, 2006

Vhodná škála pro intenzivní péči ???

Metodika šetření

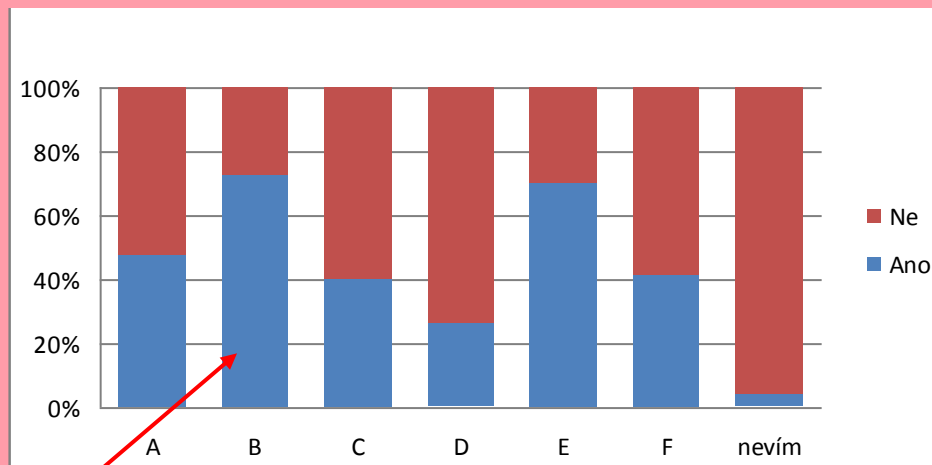
- všeobecné sestry - JIP, ARO
- FN U sv. Anny v Brně, FN Brno
- červen – červenec 2012
- rozdáno 268 dotazníků
- vráceno 233 dotazníků

Kontraindikace k polohování - znalost

- a) hemodynamická nestabilita
- b) ventilační/oxygenační obtíže
- c) terapeutická hypotermie
- d) intermitentní nebo kontinuální eliminační metody
- e) poranění páteře
- f) zvýšení intrakraniálního tlaku
- g) nevím

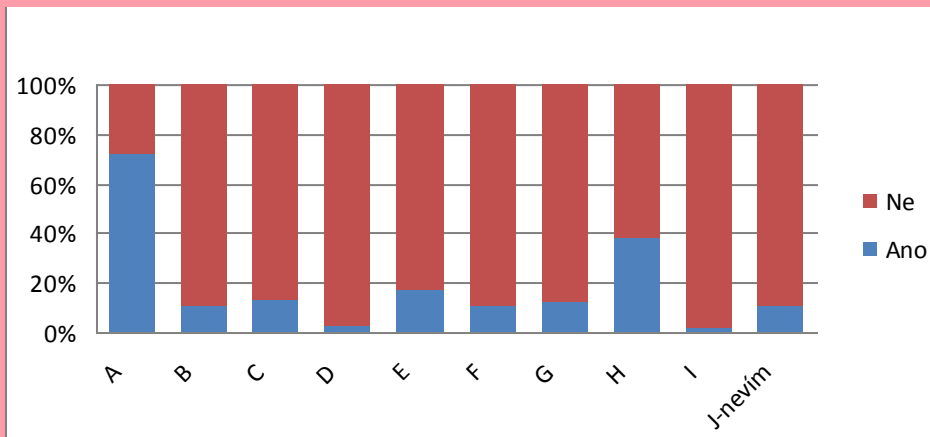
DOPORUČENÉ oš. postupy - znalost

alarmující
zjištění

- a) používat podložku pro zvedání/posouvání na lůžku
- b) masírovat predilekční místa, zvláště jsou-li již zarudlá
- c) používat hydratační krémy a zabránovat vysychání kůže
- d) nelze-li pacienta polohovat na boky, aplikovat alespoň vysokou Fowlerovu polohu - více než 30°
- e) polohovat do šikmé polohy (15 – 30°) – „poloboky“
- f) používat derivační masti (kafr, mentol, „tygří mast“)
- g) nevím

NEDOPORUČENÉ antidekubitní pomůcky - znalost

a) pasivní/statické matrace

b) chránič paty – „botička“

c) kobilhová podložka (kruh pod sacrum)

d) víceúčelová pomůcka pro poloh. a fixaci („had“)

e) „kolečka“ pod paty

f) podložky z přírodní vlny – dekuba

g) molitanové klíny

h) látkové pomůcky (prací, neomyvatelné)

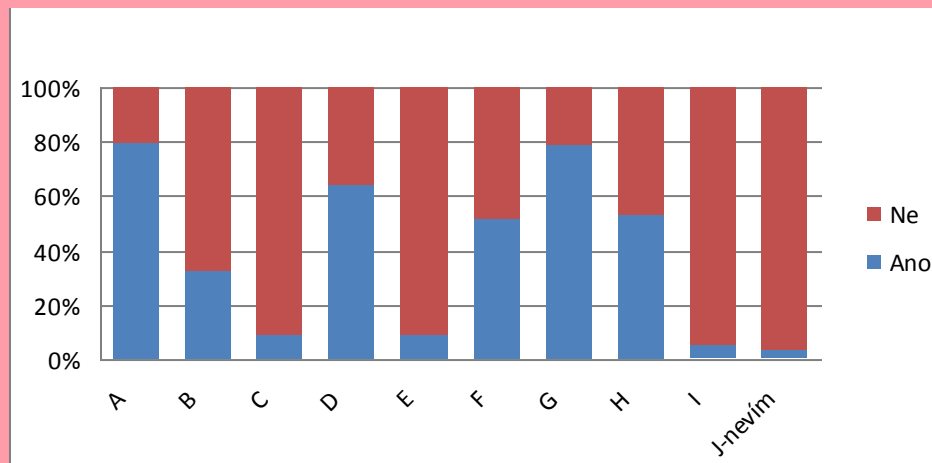
i) aktivní matrace

j) nevím

Pacienti v riziku - znalost

- a) s poruchou vědomí
- b) s respirační insuficiencí
- c) intoxikovaní alkoholem
- d) s podporou vitálních funkcí
- e) chronicky léčení kys. acetylsalicylovou
- f) s otoky
- g) s nízkým BMI
- h) s vysokým BMI
- i) s epiparoxysmem
- j) nevím

Závěr

- ❑ stále přetrvává mnoho mýtů v prevenci a léčbě dekubitů nejen v IP
- ❑ nutnost dalšího vzdělávání zdravotnických pracovníků v IP
- ❑ vznik některých lézí je opravdu neovlivnitelný – nejedná se o selhání a nekvalitní péči.